

Давид Бабаєв: «Головне для мене – бачити у фіналі вистави розчулені дитячі обличчя дорослих людей»

У ніч з 23 на 24 листопада 2019 року пішов у засвіти Давид Бабаєв – актор театру і кіно, народний артист України, професор кафедри естрадно-сценічних жанрів Київської академії естрадного та циркового мистецтва, провідний актор Національного театру російської драми ім. Лесі Українки, де впродовж майже 50 років зіграв у 56 виставах, а ще – 37 ролей у кіно, озвучив сім анімаційних фільмів, режисер спектаклю «Актрисі завжди вісімнадцять» (2018).

Спогади зафіксувала Олена Крутова

Лариса Кадочникова, акторка Театру ім. Лесі Українки, народна артистка України. Давид Бабаєв – один із моїх улюблених артистів. Найсумніше те, що він міг би ще жити і грати. Але, на жаль, завчасно пішов із життя. І це болюче вразило. З ним ми були знайомі давно, і я завжди дивувалася його правді на сцені. Це актор від Бога, унікальний – комедійний, драматичний, трагічний, міг зіграти будь-кого. Він був дуже відповідальним, не пам'ятаю, щоб він коли-небудь пропускав репетиції через зйомки або з інших причин. Окрім того, чудовий педагог, я неодноразово відвідувала Академію естрадно-циркових мистецтв і бачила, як студенти його люблять.

Давид Бабаєв – актор, необхідний будь-якому режисерові. Дуже розумна людина, це мудрець у театрі, який безмежно любив театр.

Зізнаюся, працювати з Давидом Бабаєвим було величезним щастям. Виставу «Актрисі завжди вісімнадцять» ми репетирували довго – місяців сім-вісім, і це було свято! Утворилася тепла, дружна, душевна сім'я. У час репетицій він став рідним батьком, я й актор Юрій Кухаренко, який грає секретаря моєї героїні, відчували себе його дітьми. І водночас наш режисер був украй вимогливим, і крок за кроком розбираючи п'єсу, ролі, ми створювали приголомшливий спектакль. У цій творчій роботі Давид Бабаєв сказав, що прагне моє життя вилести у життя Сари Бернар. Він багато брав з мого життя, і вийшов сучасний, глибокий спектакль про долю актриси, яка присвятила себе театру. Нам добре працювалося разом. І я мріяла, щоб він зі мною ще щось поставив. Він назавжди залишиться в моїй пам'яті. Не забуду, як трепетно, з якою любов'ю він ставився до мене. Під час прощання з ним у театрі я дивилася на його обличчя, і мені здалося, що він мені усміхнувся і тихо промовив: «Не хвилюйся, все буде добре. Головне, в тебе є театр».

Михайло Резнікович, генеральний директор – художній керівник Театру ім. Лесі Українки. Окрім того, що він талановитий артист, грав багато ключових ролей у нашому театрі, найчудовіше в тому, що він сам себе створив. Він моло-

Актор театру і кіно Давид Бабаєв.

дим прийшов у театр з естрадно-циркової студії і спочатку не зовсім розумів природу партнерства тут, оскільки вона відрізняється від роботи на естраді. Але його воля, розум, хист, те, як він навчався у процесі роботи і з якою віддачею працював, зробили його одним із провідних артистів.

Перша його серйозна роль – у моєму спектаклі «Гравець» (за романом Ф. Достоєвського, 1980 р. – О. К.). Йому дістався персонаж англійця Астлея – роль невдячна і складна. І в нього блискуче вийшло, роль вдалася. Згодом була «Школа скандалу» (також постановка М. Резніковича 1995 р. за п'єсою Р. Шерідана. – О. К.). Саме тоді відбувся триумф Бабаєва. Спершу на головну роль було призначено іншого актора, Валерія Бесараба, який мусив відмовитися через стан здоров'я. Але найбільша дивина в тому, що Давид Бабаєв виявився готовий, щоб запально і потужно зіграти цю найвну і зворушливу людину – сера Пітера Тізла. Він не просто артист, він – громадянин театру. Відстоював психологічний театр. Був надзвичайно порядною, моральною людиною. І ось цей дивовижний сплав творчого й людського начала, це поєднання акторського дару і душевних якостей робили його для нашого театру незамінним.

Юрій Кухаренко, актор Театру ім. Лесі Українки. Давид Бабаєв – людина величезної душі, доброти й позитивної енергетики. Він завжди з великою увагою ставився до молодих акторів, придивлявся, спостерігав, щиро радів кожному. Адже сам пройшов непростий шлях. Завжди пам'ятатиму, як він заходив у театр. Ідеш сходами, бачиш Давида Володимирівича, який з'явився на службовому вході, й розумієш, що все довкола змінилося: на обличчях з'являються усмішки; він вітався, обіймав тебе, і всі ставали щасливими.

Для мене Давид Бабаєв не лише талановитий артист і чудовий режисер. Коли його не стало, з'явилося відчуття по-рожнечі, начебто втратив батьківську підтримку. Я часто

Олександр Гетьманський, Давид Бабаєв у виставі «Уявно хворий». Режисер Аркадій Кац. Київський Національний театр ім. Лесі Українки.

звертався до нього за порадою і дуже любив його слухати. Він був закоханим у життя і в людей, залишаючись дитлаком зі щирою усмішкою і великими очима. В ньому поєднувалася вікова мудрість з дитячою наївністю. Чому з ним було легко? Тому що він тебе сприймав таким, який ти є. Хоча дуже тонко відчував людей, фальш, неправду. І далеко не з усіма був відкритим. При цьому був сильною людиною, зі своїми принципами. Він ніколи не пішов би на угоду з совістю.

А щодо нашої роботи над виставою «Актрисі завжди вісімнадцять», то це незабутнє. Якими творчими були наші репетиції! На них панували любов, гармонія, дружба, легкість, і водночас усе робилося дуже професійно. Кожна починалася з того, що Давид Володимирович і Лариса Валентинівна заряджали нашу творчу групу жартами, спогадами. І все це йшло в скарбничку майбутньої вистави. Він тонко відчував акторську природу, розумів нюанси. Спектакль створювався на взаємній дружбі, довірі, спів-творчості, тому ми навіть не помітили переходу, коли стали грати виставу. Тепер перед виходом на сцену я кажу Ларисі Валентинівні: «З любов'ю, легко і з задоволенням!», як говорив Давид Бабаєв.

Коли він виходив на сцену, то випромінював радість і щастя від спілкування з глядачем, і той щиро відповідав йому. Незважаючи на талант, регалії, досвід, актор завжди залишався скромним, відкритим, людяним. І вмів захоплюватися талантом інших, усе життя був готовий вчитися. Його простота підкуповувала, викликала влчність і захват за те, що він завжди спілкувався з тобою на рівних, його цікавила твоя думка.

Борис Куріцин, завідувачий літературно-драматургічним відділом Театру ім. Лесі Українки. Акторів трагіфарсового дарування, які вмють грати і комедію, і трагедію, які здатні бути на сцені «маленькою людиною», вкрай мало. Робота в спектаклі «Останнє кохання» (постановка Н. Батуріної 2009 р. за п'єсою В. Мухар'ямова. – О. К.) засвідчила, що в Давида Бабаєва є ще багато нереалізованого потенціалу. Тому про нього можна сказати, що він пішов з життя «на злеті». Останні його 25 років у театрі перекрили всі роки чекання, він багато дав театру і гляда-

чеві, але й театр та глядач йому відплатили за це неймовірно. Крім звань, речей, так би мовити, утилітарних, головне – народна любов. Адже у нас не так багато акторів в Україні, на «яких ходять». На Бабаєва йшли.

Кирило Басковський, артист-вокаліст Київського Національного академічного театру оперети. 2005 року після школи я вступив до естрадно-циркового коледжу за спеціалізацією актор естради. Перед третім туром нас, абітурієнтів, запросили на виставу «Наполеон і корсиканка» (постановка М. Резніковича 2004 р. – О. К.). Вистава стала для мене знаковою, адже тоді я вперше побачив Давида Володимировича, він справив враження, згодом я ще не раз ходив на цю драму.

Для нас, студентів, він був більше ніж педагог, радше справжній друг. Міг насварити, дати пораду, мотивувати, але завжди слушно. Харизматичний, неодмінно з гумором. Працювати з ним було одне задоволення. Зазвичай розповідав історії про акторів, яких знав особисто, обирав цікаві п'єси. Скільки доброї енергії ніс! Він благословив мене на роботу в Національній опереті, розумів, що я люблю жанр музичного театру більше, ніж драму. У минулому сезоні я дивився вистави «Уявно хворий» і «Останнє кохання», де грав Давид Володимирович. Потім підходив до нього, і ми недовго спілкувалися... Спасибі, Майстре!

Олена Крутова, театрознавець. У житті кожної людини є доленосні події. Саме такою для мене став перегляд навесні 2011 року вистави «Останнє кохання» в Театрі ім. Лесі Українки, де Давид Бабаєв грав головну роль. Його гра, а радше життя на сцені в його найулюбленішому образі – Гаррі Бенденира – вразило, поглинуло цілковито. І остаточно вплинуло на рішення: вступати на театрознавчий факультет. Природний трагікомічний дар цього артиста приголомшував. Бо коли є такі акторські особистості і вистави, значить є й справжнє мистецтво театру, про яке хочеться писати, говорити, яке прагнеться досліджувати. І подальші враження лише підтвердили перше. Згодом дивилася «Уявно хворий», «Дон Кіхот. 1938», «Наполеон і корсиканка», «Пані міністерша», «Сімейна вечера» (інші – в записках), у яких був зайнятий актор. І скрізь – чи в провідній, чи в епізодичній ролі – він проживав долю людини. На душі ставало радісно й тепло при одній його появі на сцені, від актора йшов такий затишок, фонтанував каскад сонячної енергії! Це була магія, це був актор-свято. Якими ж були мої здивування і захват, коли, беручи в нього інтерв'ю під час написання диплому, пізнала скромну, благородну, просту, відверту, завжди чемну і вкрай делікатну людину. Спілкування з ним було суцільною радістю, збагачувало духовно, розвивало інтелектуально, виховувало художньо-естетично. І, безумовно, не можна не згадати його гумору! Гострі й дотепні жарти народжувалися начебто зніч'я. Поруч з ним було спокійно й затишно, як із рідним батьком. Давид Володимирович був особистістю, в якій поєдналися сценічна й життєва чарівність. Він пішов із земного буття, але завше житиме в наших серцях, житиме святом, яке завжди з тобою.